

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi

Üniversiteye Olan Aidiyet Duygusunun Üniversite Yaşam Kalitesine Olan Etkisi: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği

The Effect of the Sense of Belonging to the University on the Quality of University Life: The Case of Bolu Abant İzzet Baysal University

Hakan Tahiri MUTLU¹ Abdülhamit EŞ² Merve ÇEÇAN³

Öz

Bu çalışmanın amacı üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisini incelemek ve aralarındaki ilişkiye bakmaktır. Bununla birlikte üniversiteye aidiyet duygusu ve üniversite yaşam kalitesi düzeylerinin öğrencilerin demografik özelliklerine göre farklılıklarını incelemek araştırmanın bir diğer amacıdır. Bu çerçevede Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde okuyan 168'i erkek, 210'u kadın olmak üzere toplam 378 katılımcıya kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılarak veri toplama işlemi tamamlanmıştır. Toplanan veriler SPSS paket programı yardımıyla analiz edilmiş; değişkenlerin frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma gibi ölçümlerine bakılmıştır. Ayrıca araştırmanın amaçları doğrultusunda farklılık, ilişki ve etki analizleri yapılarak bulgular raporlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların üniversiteye aidiyet duygusu düzeyleri ortalamanın biraz üzerinde çıkarken; üniversite yaşam kalitesi düzeyleri ortalamanın altında çıkmıştır. Hem üniversiteye aidiyet duygusu hem de üniversite yaşam kalitesi düzeyleri ortalama puanlarının demografik değişkenler bakımından farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bununla birlikte üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi düzeyi arasında pozitif yönlü orta derecede bir ilişki çıkmış; üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesini olumlu bir şekilde etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Üniversiteye aidiyet duygusu, Üniversite yaşam kalitesi, Farklılık ve ilişki/etki analizleri

Abstract

The aim of this study is to examine the effect of the sense of belonging to the university on the quality of university life and to look at the relationship between them. However, another aim of the research is to examine the differences in the sense of belonging to the university and the level of university life quality according to the demographic characteristics of the students. In this context, a total of 378 participants, 168 men and 210 women, studying at Bolu Abant İzzet Baysal University, were reached by convenience sampling method, and data collection was completed. The collected data

¹ **Sorumlu Yazar:** Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Sayısal Yöntemler ABD, tahirimutlu@ibu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8964-2696>

² Doç. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Sayısal Yöntemler ABD, es_a@ibu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4120-0768>

³ Yüksek lisans Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme ABD, Tezli Yüksek Lisans Programı, mcecan1907@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8406-3302>

Bu Yayına Atıfta Bulunmak İçin/Cite as:

Mutlu, H. T., Eş, A. & Çeçan, M. (2022). Üniversiteye Olan Aidiyet Duygusunun Üniversite Yaşam Kalitesine Olan Etkisi: BAİBU Örneği. *Sosyal Bilimlerde Nicel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 20-41.

were analyzed with the help of SPSS package program; the measurements of the variables such as frequency, percentage, mean and standard deviation were examined. In addition, in line with the purposes of the research, differences, relationships and effects analyzes were made and the findings were reported. According to the results obtained, the participants' sense of belonging to the university was slightly above the average; university life quality levels were below the average. It has been determined that the mean scores of both the sense of belonging to the university and the university life quality levels differ in terms of demographic variables. However, there was a moderately positive relationship between the sense of belonging to the university and the level of university life quality; It has been observed that the sense of belonging to the university positively affects the quality of university life.

Keywords: Sense of belonging to the university, University life quality, Difference and relationship/impact analysis

1. Giriş

Öğrencilerin akademik olarak istenilen düzeye gelebilmeleri için okuldaki yaşamın kalitesi büyük önem taşımakta ve okul yaşam kalitesi eğitimin önemli bir parçası olarak görülmektedir. İlkokul, ortaokul ve lisede önemli olduğu gibi üniversitelerde de öğrencilerin gelişimlerinde büyük önem taşımakta; öğrencilerin akademik başarılarının geliştirilmesinde, okul yaşam kalitesinin yüksek düzeyde olması, hedeflenen kazanımların en üst seviyede kazandırılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Okul yaşam kalitesi, öğrencilerin kendilerini güvende, huzurlu ve mutlu hissettikleri, öğrenim gördükleri yere büyük bir istekle geldikleri yerde yaşanan kalitedir (Alaca, 2011). Okul yaşam kalitesi; öğrencileri, hem sosyal, hem psikolojik, hem akademik açıdan her türlü alanda, istenilen hedeflere en üst seviyede ulaştırabilmesidir (Sarı, 2015). Okul yaşam kalitesi sadece okulda bulunan üyelerin birbirleriyle olan ilişkilerinden değil bireylerin sahip oldukları özelliklerden de etkilenmektedir.

Birey içerisinde bulunduğu grubun kıymetli bir üyesi olduğunu anlaması, onaylanıp kabul görmesi, kendini o gruba ait hissetmesi, büyük ölçüde grup içerisinde kurduğu iletişimin ne kadar kaliteli olduğuna bağlıdır (Alaca, 2011). Öğrenciler için sınavlar, notlar, kurallar ve ödevler gibi sorumluluklar dışında hoşça vakit geçirilen, paylaşımların olduğu, öğrencilerin kendilerini güvende, önemli ve buldukları yere ait hissettiği bir ortam olmalıdır. Bireyler kendilerini bir gruba ait hissettikleri zaman kendilerini değerli hissetmekte ve o gruptaki diğer kişilere rahatlıkla güvenebilmektedir (Hamm ve Faircloth, 2005). Öğrencinin ifade özgürlüğünün olduğu, başarıya teşvik edilip sonrasında mükâfatlandırıldığı, adaletli bir sınıf ortamını paylaştığında okulunu daha çok sevmekte ve okulda daha çok zaman geçirmek istemektedir. Çocuklar ve gençlere, günlük zamanlarının büyük bir kısmını geçirmekte oldukları okullarda, kendilerini mutlu, huzurlu ve güvende hissettikleri eğitim ortamını sunmak, okula olan aidiyet duygusunu arttırabilecek önemli faktörler olmaktadır (Sarı, 2012). Okulda güzel geçirilen vakit akademik, sosyal ve psikolojik yönden öğrencilerin gelişmelerine önemli düzeyde fayda sağlamaktadır (Özgök, 2013).

Okul yaşam kalitesi gibi öğrencilerin akademik gelişimlerinde etkileri olan okula aidiyet duygusu da son yıllarda önem verilen bir kavram olmaktadır. Okulda öğrencilerin sahip olmasının beklendiği duyuşsal özelliklerinden olan okula aidiyet duygusu, öğrencinin kişisel olarak diğer öğrencilerden ne kadar onaylandığına, değer gösterildiğine ve destek verildiğine ilişkin kişisel duyguyu ifade etmektedir (Balak, 2017). Literatürde, okula aidiyet duygusu

yüksek olan öğrencilerin okulda düzenlenen aktivitelere daha çok katılım gösterdikleri belirtilmiş; akademik başarı ve motivasyon düzeylerinin, başarılı olma isteklerinin yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Bununla birlikte aidiyet duygusu düşük olan öğrencilerin ise depresyon eğiliminin yüksek ve sosyal ilişkilerinin zayıf olduğu belirtilmiş; ayrıca bu öğrencilerin okulu bırakma eğiliminde oldukları ve başarılarının düşük düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır (Gören, 2019). Öğrencilerin buldukları okula aidiyet duygusunu kazanmış olmaları, kendilerini okula ait hissetmeleri, okul ortamına uyum sağlamalarını, akademik başarılarını ve verimliliği etkileyen en önemli faktörlerden biridir (Arastaman, 2006).

Birbiriyle ilişkili olan okul yaşam kalitesi ve okula aidiyet duygusu kavramlarının her ikisi de öğrencilerin akademik gelişimlerini etkilemektedir. Okul yaşam kalitesi düşük olan bir öğrencide, okula aidiyet duygusunun da zayıf olacağı beklenmektedir (Yıldız,2019). Bu çerçevede okul yaşam kalitesi, aidiyet duygusu kavramıyla yakından ilgilidir (Emmons, 1993). Birbiriyle etkileşim içinde olduğu düşünülen okul yaşam kalitesi ve okula aidiyet duygusunun arasındaki bağlantının incelenmesi bu çalışmanın genel çerçevesini oluşturmaktadır. Batıda bugün birçok üniversite yaşamının kalitesini ölçmeye yönelik araştırmalar yapılmakta, bu araştırmaların sonuçlarını eğitim-öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesinde ve okul ortamlarının öğrencilerin kendi istekleriyle gelecekleri yerler olarak oluşturmak için kullanılmaktadır (Bökeoğlu Çokluk ve Yılmaz, 2007). Bu çalışmada öğrencilerin üniversiteye ilişkin duygu ve düşünceleri, üniversiteye aidiyet duygusu ve beraberinde üniversite yaşam kalitesi algısı açısından incelenecektir.

2. Kavramsal çerçeve

2.1.Okul aidiyeti

Aidiyet duygusu, saygı ve sevgi duygusunu bünyesinde barındırmakta; başkalarına karşı bağlılık, bir okul veya sınıfa üye olmak, destek ve kabul görmek, bir varlık olmak vb. birçok kavramı içermektedir (Kılıçoğlu ve diğ., 2015). Okula aidiyet duyguları yüksek olan öğrenciler kendilerini okulda güvenli ve değerli hissetmektedirler (Yıldız ve Kutlu, 2015). Okula aidiyet düzeyi yüksek olan öğrenciler öğretmenleri, okul arkadaşları ve diğer okul personeli ile daha sağlıklı ilişkiler kurabilmekte ve kendilerini yalnız hissetme düzeyleri daha düşük olmakta; okul etkinliklerine katılmaya daha çok istekli olmaktadır (İhtiyaroğlu ve Demir, 2015). Böylece, okula aidiyet duygusu yüksek öğrencilerin depresyona girme oranı daha düşük olmakta, sosyal bakış açıları iyimser hale gelmekte ve okulda yaşadıkları sorunların giderek azaldığı görülmektedir (Anderman, 2002). Okullarına karşı aidiyet duygusuna sahip öğrenciler, okulun geleceği için önemi bilmekte ve okulu saygın bir kurum kabul etmektedirler (DeWitt, 1995). Böylelikle bu durum öğrencilerin geleceğe doğru akademik başarılarını artırmaya teşvik etmekte ve olumlu duygu ve düşüncelere sahip olmalarını sağlamaktadır (Altınsoy ve Karakaya Özyer, 2018). Okula aidiyet duygusu düşük olan öğrencilerin okulda suç işleme olasılığı daha yüksek olabilmektedir (Yıldız ve Kutlu, 2015). Bond, Butler ve Thomas (2007) okula aidiyet düzeyi düşük olan öğrencilerin yüksek kaygı sorunları yaşama ve gelecekte alkol ve uyuşturucu gibi zararlı alışkanlıklara başlama riski altında olduğunu bildirmişlerdir. Okula karşı aidiyet duygusu düşük olan öğrencilerin kaygı gibi psikolojik sorunların yanı sıra depresyona girme eğiliminde oldukları ayrıca akademik sorunlarla karşılaştıkları ve sonunda okulu bırakmayla karşı karşıya kaldıkları ve kendilerini yalnız, mutsuz hissettiklerini de ortaya çıkmıştır (Özgök ve Sarı, 2016).

Okul aidiyetini tanımlamak için kullanılan terimler literatürde önemli ölçüde farklılık göstermektedir (örn., Allen ve Bowles, 2012; Knifsend ve Graham, 2012; Slaten ve diğ., 2016). Goodenow ve Grady (1993, s. 60) okul aidiyetini “öğrencilerin okul sosyal çevresinde kişisel olarak kabul edildiğini, saygı duyulduğunu, dâhil edildiğini ve başkaları tarafından desteklendiğini hissetme derecesi” şeklinde tanımlamaktadır ve bu tanım, en sık kullanılan tanımların başında gelmektedir. Bu düşünce, okula aidiyetin ana temalarının öğretmen desteği, iyi arkadaşların varlığı, akademik ilerlemeye katılım ve adil ve etkili disiplin ile ilgili olduğunu gösteren birçok çalışma ile desteklenmiştir (Centers for Disease Control and Prevention, 2009; Libbey, 2004). Okul aidiyeti tanımlarında tutarlılık olmamasına ve aidiyeti tanımlamak için kullanılan terimlerin çeşitliliğine rağmen, araştırmacılar genellikle bu yapının okul temelli deneyimler ve ilişkiler, öğrenci-öğretmen ilişkileri ve öğrencilerin okulla ilgili genel duyguları şeklinde üç temel bileşenine odaklanmışlardır (Allen ve diğ., 2018). Bununla birlikte, okul aidiyetinin birçok tanımında öğretmen desteğinin olduğu görülmektedir. Örneğin, Blum ve Libbey (2004) okula aidiyetin, öğrencilerin okullarında yer alan yetişkinlerin kendi öğrenmelerini önemseydiğine, bir birey olarak onlarla ilgilendiğine ve onlardan yüksek akademik beklentileri koruduğuna inanmayı içerdiğini belirtmişlerdir. Literatürde ayrıca, olumlu öğretmen-öğrenci ilişkilerinin ve okulda güvenlik duygusunun okula aidiyete etkisine işaret edilmektedir (Anderman, 2002; Jose, Ryan ve Pryor, 2012; Rowe ve Stewart, 2009).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD, 2019), dünyadaki her üç öğrenciden birinin okullarına aidiyet hissetmediğini ve bu sayıların giderek arttığını bildirmektedir. Ulusal ve uluslararası bağlamda bu durum ülkelerin geleceği noktasında endişe vermektedir. Aidiyet duygusu olmayan öğrencilerin problemleri davranışlarda bulunma, akıl hastalığından muzdarip olma ve düşük başarı yaşama olasılıkları daha yüksektir (Allen ve diğ., 2021; Arslan ve Coşkun, 2020). En fazla risk altındaki öğrenciler, hâlihazırda savunmasız olan öğrencilerdir ve bu etkiler, sonraki yıllarda yetişkin yaşamında da devam edebilmektedir (Aerts ve diğ., 2012; Hagerty, Williams ve Oe, 2002).

2.2.Okul yaşam kalitesi

Yaşam kalitesi, kişilerin bulunduğu konum olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda yerleştirildikleri kültür ve değerler sistemi bağlamında, yaşamlarında, onların hedeflerini, bakış açılarını, endişeler ve standartlarını da içermektedir (Ribeiro ve diğ., 2017). Son yıllarda, yaşam kalitesinin değerlendirilmesi, yaşam kalitesinin etkisini belirlemek için kullanışlı hale gelmiştir. Yine de üniversitelerin yaşam kalitesine çok az ilgi gösterilmiş ve öğrencilerin eğitim süreçleri yüksek stresli bir dönem olarak kabul edilmiştir. Yaşam kalitesi, bireyin hedeflerini, bakış açılarını, standartlarını ve endişelerini içeren, yerleştirildiği kültür ve değerler kapsamında yaşamdaki konumuna ilişkin algısı olarak tanımlanmaktadır. Yaşam kalitesi stres başta olmak üzere birçok faktörden etkilenmektedir. Son yıllarda, yaşam kalitesinin değerlendirilmesi, hastalıkların ve birçok müdahalenin etkisini belirlemek için faydalı hale gelmiştir (Ribeiro ve diğ., 2017).

Okul yaşam kalitesi kavramı yaşam kalitesi kavramının alt boyutlarından biridir (Bayram, 2019). Linakylä ve Brunell (1996), okul yaşamı kalitesinin temelinde yaşam kalitesinin olduğunu belirtmektedir (Erden ve Erdem, 2013). Bireyin hayatında önemli yeri olan okullar kişinin yaşam kalitesi algılarından etkilenmekte ve bireyin okul yaşam kalitesi

algılarını etkilemektedir (Karalar, 2017). Okul yaşam kalitesi, bireysel olarak bakıldığında genel anlamıyla, kişilerin ait oldukları çevreden, yaşanılan zamanlardan keyif alma ve iyi olma halidir (Dönmez, 2018). Okul yaşam kalitesinin bu tanımı, okulun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve öğrencilerin bakış açısına vurgu yapmaktadır. Bu bakış açısıyla bakmak okul yaşam kalitesinin yönlerini daha fazla geliştirmek için gelecekte atılacak adımlarda dikkat edilmesi gereken yerleri gözler önüne sermektedir (Durmaz, 2008). Okuldaki birçok faktör öğretmenler, öğrenciler, eğitim ve öğretim üzerinde etkili olmaktadır. Okul yaşam kalitesi de okuldaki bireyleri ve daha birçok değişkeni etkilemektedir (Yıldız, 2019).

Zamanının büyük bölümünde okulda olan öğrencilerin hayatlarında okul yaşam kalitesinin önemli yeri vardır. Okul yaşam kalitesinin yüksek olduğu öğrenciler okula daha hızlı uyum sağlamakta, uyum sürecini kolay atlatılmakta; okul yaşam kalitesinin düşük olduğu öğrencilerse davranış problemlerini daha fazla yaşamakta ve akademik başarılarının düşük olduğu görülmektedir (Baş ve Altun, 2020). Okul yaşam kalitesinin yüksek olduğu öğrencilerin, okula devam etmeyi daha çok istemekte olduğu, azami eğitim sürelerini doldurduktan sonra yine okula devam etmek istedikleri belirtilmiştir (Sarı, 2006; Sevilmiş ve Şirin, 2016). Ainley ve Sheret (1992) iyi okul yaşamına sahip olan öğrencilerin okul terk etme riskinden en az derecede zarar görenler oldukları sonucuna ulaşmışlardır (Akt. Selvitopu, 2018). Okul yaşam kalitesi yetişkinlerin çevresel araştırmalarından alınarak ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerine Epstein ve McPartland (1976) tarafından uygulanmıştır (Akt. Kangal, 2012). Sirgy ve diğ. (2007: 346)'ne göre, üniversite yaşam kalitesi öğrencilerin üniversite yaşamları boyunca deneyim ettikleri genel memnuniyet duygusudur (Akt. Kangal, 2012). Türkiye’de okul yaşam kalitesi konusunda yapılan çalışmalara son on yıl içinde başlandığı gözlenmektedir. Önemli nitelikler taşıyan bu çalışmaların tümünde okul yaşam kalitesinin öğrencilerin akademik, sosyal ve psikolojik gelişimlerinde taşıdığı öneme vurgular yapılmıştır (Mok ve Flynn, 1997, 2002; Sarı, 2007, 2015).

3. Literatür Araştırması

Okul yaşam kalitesi ve okula aidiyet duygusu ile ilgili başlıca çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Durmaz (2008) çalışmasında, Kırklareli ilinde bulunan Anadolu lisesinde eğitim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algıları incelemiştir. Kız ve erkek öğrencilerde okul yaşam kalitesi algıları arasında kız öğrencilerin lehine manidar farklılıklar olduğu, sınıf seviyesi ile anne ve babalarının eğitim seviyesine göre öğrencilerin okul yaşam kalitesi algıları arasında farklılıklar olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Argon ve Kösterelioğlu'nun (2009) yapmış olduğu çalışmada eğitim fakültesinde eğitim gören öğrencilerin üniversite yaşam kalitesine ve fakülte kültürüne olan algıları arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin fakülte kültürüyle ilgili düşüncelerinin olumlu olduğunun, üniversite yaşam kalitesi bakımından ise en nitelikli olarak algıladıkları seçeneği “Karara Katılım” seçeneği olduğu, en düşük düzeyde algıladıkları seçeneğin ise “Gelecek” seçeneği olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Alaca'nın (2011) çalışması, ilköğretim ikinci kademede eğitim görmeye devam eden öğrencilerin, okul yaşam kalitesine olan algılarını ve okula yönelik aidiyet duygularını incelenmek için gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda okula aidiyet duygusu fazla olan öğrencilerin OYKÖ'nün tüm kısımlarında daha yüksek ortalamalarının olduğunun ve iki

grup arasındaki ortalama farkların anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Kangal (2012) yapmış olduğu çalışmada, Sirgy ve diğ. (2007) tarafından geliştirilen Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasını yaparak, ölçeğin geçerliliğini ve güvenilirliğini araştırmışlardır. Yaptıkları analizlerin sonucunda ölçeğin Türk üniversite öğrencilerinde geçerli ve güvenilir olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Özgök (2013) yapmış olduğu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin okula aidiyet duygusunu, arkadaşlarına bağlılık seviyesini ve empatik sınıf atmosferi algısını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin okula aidiyet duyguları, arkadaşlara bağlılıkları ve empatik sınıf atmosferi algıları arasında önemli ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erden ve Erdem'in (2013) çalışmasında, ilköğretim okullarındaki okul yaşam kalitesini belirlemek amaçlanmıştır. Veriler "ilköğretim okullarında okul yaşamı kalitesi ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Çıkan sonuçlarda "sosyal bütünleşme, fırsat ve başarı, genel doyum ve öğretmen" alt boyutlarında okul yaşamı kalitesinin, fırsat ve başarı alt boyutunda hiç algılanmadığı ve diğ. alt boyutlarda çok az düzeyde algılandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Kılıçoğlu'nun (2014) çalışmasında, İngiltere'de görev yapan öğretmenlerin çok kültürlü öğretim yeterlilikleri ve Türk öğrencilerin kültürleşme tercihlerinin, öğrencilerin okula aidiyet duygularını etkileyip etkilemediğini belirlemek amaçlanmıştır. Sonuçlara göre öğretmenlerde çok kültürlü öğretim yeterliklerin öğrencilerin okula aidiyetleriyle ilişkisi olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Öz (2014) yapmış olduğu çalışmada, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin kurumsal aidiyet düzeylerini ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda katılımcılarda kurumsal aidiyet düzeyinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmış, bu sonucun da kurumların mezunlarına yüklediği misyonun gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlayacağı belirlenmiştir. Arıkan'ın (2015) çalışmasında, ortaöğretim öğrencilerinin, okullarının yaşam kalitesine olan algıları ve okula aidiyet duyguları incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda; öğrencilerin okula aidiyet duygusu ve okullarındaki yaşam kalitesi puanlarının orta seviyede olumlu yönde olduğu; puanlar arasındaki anlamlı farkların Spor lisesi öğrencilerinin lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doğan'ın (2015) çalışmasında, ortaöğretimde eğitim gören öğrencilerin kural dışı davranışlarında öğrenim hayatını denetleyememe inancı, özsaygı ve okula aidiyet duygularının rolünü incelemek amaçlanmıştır. Araştırmalar sonucunda, öğrenim hayatını denetleyememe inancının ve okula aidiyet duygusunun ortaöğretim öğrencilerinde kural dışı davranışlarında önemli bir rolü olduğunu göstermektedir. Bellici (2015) yapmış olduğu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin okula bağlılık düzeylerinde akademik başarı düzeylerini; yaş, cinsiyet, sınıf, aile ekonomik durumu, anne-baba eğitim durumu gibi unsurlar bakımından incelemiştir. Araştırmalar sonucunda akademik başarı düzeyinin fazla olduğu öğrencilerin okula bağlanma düzeyleri, akademik başarı düzeyinin az olduğu öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Altınsoy'un (2016) yapmış olduğu çalışmanın temel amacı, ergenlerin yaşam amaçları ve bağlanma stillerinin okula aidiyet duygularını anlamlı yorumlayıp yorumlamadığını tespit etmektir. Yapılan analizler sonucunda, ergenlerin okula aidiyet duygusunda cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sevilmiş ve Şirin (2016) yapmış oldukları çalışmada, spor bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerde üniversite yaşam kalitesinin, akademik başarılarını ne düzeyde etkilediğini incelemeyi amaçlamışlardır. Yapılan analizlere göre, üniversite yaşam kalitesi boyutlarının akademik başarıya bir etkisi olmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Kaya ve Sezgin (2017) yapmış oldukları çalışmada, eğitim stresinin ve okul yaşam kalitesinin ortaokul öğrencilerinde okul ortamındaki

mutluluklarını önemli şekilde etkileyip etkilemediğini incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan analizler sonucunda, eğitim stresi ve okul yaşam kalitesi boyutlarından çalışma baskısı, okula yönelik duygular, geleceğe karşı umutsuzluğun, ortaokul öğrencilerinin mutluluk düzeylerini %31 düzeyinde etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Balak'ın (2017) çalışmasında, ilkökul üçüncü ve dördüncü sınıfta eğitim gören öğrencilerin duygusal zekâ seviyeleri tespit edilerek, duygusal zekâ düzeylerinin okula aidiyet duygularıyla ve akran zorbalığıyla olan ilişkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ilkökul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile zorbalık eğilimi seviyeleri arasında negatif yönde ve manidar bir ilişki, duygusal zekâ düzeyleri ile okula aidiyet duyguları arasında ise pozitif yönde ve manidar bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ulusoy ve Erkuş (2017) yapmış oldukları çalışmada, meslek lisesinde eğitim gören öğrencilerin ilkökoldan itibaren meslek lisesine yönelimlerinin nasıl olduğunu ve aidiyet (okula bağlılık) duygularını öğrencilerin görüşleriyle araştırmayı amaçlamıştır. Yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, meslek lisesine kendi tercihleri ile giden öğrencilerle gitmeyen öğrencilerin sayısının birbirine yakın olduğu, kendisini okula ait hissedenden öğrenciler ve hissetmeyen öğrencilerin sayısının yakın olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Dönmez'in (2018) çalışmasında, okula bağlılık, okul iklimi ve okul yaşam kalitesi algıları sınıf seviyesi, cinsiyet, sosyo-ekonomik değişkenler bakımından incelenmiş ve ayrıca okula bağlılık ve okul yaşam kalitesinin birbiriyle olan ilişkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, ortaokul eğitim gören öğrencilerin okula bağlılık düzeyinde, okul iklimi algısında ve okul yaşam kalitesi algısında pozitif yönde bir ilişki olduğu bulgusuna varılmıştır. Selvitopu'nun (2018) çalışmasında, meslek lisesinde eğitim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesine olan algılarına yönelik ölçme aracını geliştirmek ve öğrencilerin okul yaşam kalitesine ilişkin algılarını bir kısım değişkenlere göre incelemek amaçlanmıştır. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerde okullarındaki yaşam kalitesi genel olarak orta seviyede algılandığı, algılanan okul yaşam kalitesinin cinsiyet ve sınıf mevcudu değişkenlerinde benzerlik gösterdiği bulgularına ulaşılmıştır. Erdoğan ve Yüzbaş (2018) yapmış oldukları çalışmada, lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerin okula bağlılık ile genel özyeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulmasını araştırmışlardır. Öğrencilerin okul bağlılık ve genel öz yeterlik puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Günalan (2018), yapmış olduğu araştırmada ortaokulda eğitim gören öğrencilerin okul yaşam kalitesi, okula aidiyet duygusu ve okul iklimi algılarına etki eden değişkenleri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinde okul yaşam kalitesi, okul iklimi ve okula aidiyet duygusu kavramları arasında önemli ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca okul yaşam kalitesi ve okul ikliminin öğrencilerin okula aidiyet duygusunun anlamlı yordayıcıları olduğu görülmüştür. Gökdal'ın (2019) çalışmasında, ergenlerin okula olan aidiyet duyguları ve başa çıkma stratejilerini belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan araştırmalara göre, okula aidiyet duygusu boyutu ve aktif başa çıkma stratejisi arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yıldız (2019) yapmış olduğu çalışmada, Adana ilindeki birbirinden farklı sosyo-ekonomik okullarda eğitim alan öğrencilerin, okul aidiyet duygularının, öğrenci direnç davranışlarının ve okul yaşam kalitesi algılarının incelenmesini amaçlamıştır. Korelasyon analizine göre öğrencilerde okul yaşam kalitesi algısı ve okula aidiyet duygusu arasında pozitif ilişki saptanırken, okul yaşam kalitesi algısı ve direnç davranışları arasında da negatif yönde ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gören'in (2019) çalışmasında, okula aidiyet duygusu ve okul yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin öğrenci bakış açısına göre

incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” ve “Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan analizlere göre öğrencilerin okul yaşam kalitesi ve okula aidiyet duygusuna ilişkin algılarında orta ve yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Baş ve Altun (2020) yapmış oldukları çalışmada, ortaokul düzeyinde eğitim gören öğrencilerin gelecek beklentilerinde okula bağlılık, okul yaşam kalitesi ve akademik başarının yordayıcı rollerini incelemeyi amaçlamışlardır. Yapılan analizlerin sonucuna göre öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile okula bağlılık düzeylerinin gelecek beklentilerini anlamlı etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Akkuş ve Akkuş’un (2020) çalışmaları, Türkiye’ye gelen uluslararası öğrencilerin akademik başarılarında üniversiteye yönelik aidiyet duygularının etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Yapılan analizlere göre, öğrencilerde üniversite aidiyet duygusunun akademik başarılarında bir etkisi olmadığı, sosyalleşmenin aracılık etkisiyle dolaylı olarak etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. MÇakır ve Avcı (2021) yapmış olduğu araştırmada, öznel iyi oluş, ebeveynlerin duygusal desteği ile okula aidiyet duygusu değişkenlerinde lise öğrencilerinin dayanıklılık ve akademik başarı düzeylerini tahmin etmedeki etkililiğini incelemiştir. Yapılan analizler sonucunda ise aile desteği, okula aidiyet ve öznel iyi oluş değişkenlerinin akademik dayanıklılıkla anlamlı ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Çuhadar’ın (2021) çalışmasında, literatürde tespit edilen değişkenlerden farklı olarak Türkiye’de ulusal mevzuatın lise öğrencilerine tanımladığı bilgi edinme ve katılım hakları ile okula aidiyet duygusu arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcı öğrencilerin görüşlerine göre; lise öğrencilerinin bilgi edinme ve katılım haklarını bilme düzeyi ile okula aidiyet duyguları arasında düşük düzeyde, haklarını kullanma düzeyi ile okula aidiyet duyguları arasında orta düzeyde pozitif ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. Yöntem

4.1. Ölçme araçları

Yapılan bu çalışmada üniversite öğrencilerinin üniversitelerine olan aidiyet duygularının üniversite yaşam kalitelerine olan etkisi incelenmektedir. Bu amaçla öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerini ölçmek için Sarı tarafından 2007 yılında geliştirilen ve daha sonra 2012 yılında tekrar geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak düzenlenen 5’li likert tipindeki okul yaşam kalitesi ölçeği kullanılmıştır. Toplam 35 maddeden ve beş alt gruptan oluşan ölçeğin alt grupları “üniversiteye yönelik duygular”, “üniversite yönetimi”, “öğrenciler”, “statü” ve “hocalar” şeklindedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin üniversitenin önemli bir parçası olduklarını hissetme, kabul edilme, değer görme ve herhangi bir gruba dahil olmaya yönelik duygularını; üniversite, hoca ve akranları ile ilişkilerini saptamak ve üniversitelerine olan aidiyet duygularını ölçmek amacıyla Goodenow (1993a) tarafından geliştirilen ve Sarı (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan okula aidiyet duygusu ölçeği (OADÖ) kullanılmıştır. OADÖ ölçeği 18 maddeden oluşan 5’li likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçekte beş olumsuz (3, 6, 9, 12 ve 16) ifade içeren madde bulunmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında iki boyuttan oluşan bir yapı sergilediği saptanmıştır (Sarı, 2013). Birinci boyut okula bağlılık 13 olumlu maddeyi “Buradaki öğretmenler bana saygı duymaktadır” içerirken ikinci boyut olan reddedilmişlik duygusu ise beş olumsuz maddeyi “Keşke başka bir okulda okuyor olsaydım” içermektedir.

4.2. Verilerin analizi

Üniversite öğrencilerinin üniversitelerine olan aidiyet duygularının üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemek ve üniversiteye aidiyet duygusu ve üniversite yaşam kalite düzeyinin öğrencilerin demografik yapısına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla hazırlanan anket formu çevrim içi olarak Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 378 katılımcıya uygulanmış ve veri toplama işlemi tamamlanmıştır. Amaca uygun olarak toplanan veriler SPSS paket programı yardımıyla analiz edilerek kategorik yapıda olan değişkenler için frekans ve yüzde değerlerine; sürekli yapıda olan değişkenler için ise ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Farklılık analizleri yapılmadan önce çarpıklık-basıklık katsayıları yardımıyla verilerin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığı incelenmiş ve her bir madde için çarpıklık-basıklık katsayısının ± 2 aralığında olduğu görülmüştür. Basıklık ve çarpıklık katsayısının +2 ile -2 arasında olması verilerin normal dağılım gösterdiğini vurgulamaktadır (Pallant, 2001). Bu nedenle verilerin analizinde parametrik tekniklerden yararlanılmıştır. Daha sonra üniversiteye aidiyet duygusu ve üniversite yaşam kalitesi düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılığı incelemek amacıyla iki kategorili değişkenler için bağımsız örneklem t-testi; ikiden fazla kategoriye sahip değişkenler için ise F-testi (ANOVA) kullanılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise korelasyon ve regresyon analizleri yardımıyla üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisine ve aralarındaki ilişkiye bakılmıştır. Elde edilen sonuçların yorumlanmasında istatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

4.3.Araştırmanın örnekleme ve katılımcıların demografik özellikleri

Yapılan bu çalışmada araştırmanın evrenini Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencileri, örneklemini ise bu üniversitede farklı eğitim düzeyi ve sınıflarda eğitim gören ve rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelenmiş ve Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılan bireylerin demografik yapısı

		N	%		N	%	
Cinsiyet	Erkek	168	44,4	Burs Dâhil Aylık Gelir Düzeyi	0-1000 TL	256	67,7
	Kadın	210	55,6		1001-2000 TL	65	17,2
Mevcut Okumuş Olduğu Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	171	45,2		2001 TL ve üstü	57	15,1
	Lisans	182	48,1	Üniversiteyi Tercih Etme Nedeniniz?	Kendi İsteğimle	171	45,2
Lisansüstü	25	6,6	Ailemin İsteğiyle		25	6,6	
Yaş	17-19	69	18,3		Ailemle ortak kararımız	77	20,4
	20-22	195	51,6	Tercih sıralamasından	105	27,8	
	23-25	88	23,3	Sınıf	Hazırlık	14	3,7
	26+	26	6,9		1. Sınıf	87	23,0
Devamsızlık Yapma Durumu	Hiç yapmam	61	16,1		2. Sınıf	136	36,0
	Nadiren yaparım	208	55,0		3. Sınıf	76	20,1
Yapma Durumu	Zaman zaman yaparım	85	22,5	4. Sınıf	65	17,2	
	Sıklıkla yaparım	24	6,3	N=378			

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde 168’inin (%44,4) erkek, 210’unun (%55,6) ise kadın olduğu; 171’inin (%45,2) ön lisans, 182’sinin (%48,1) lisans ve 25’inin (%6,6) ise lisansüstü düzeyde eğitim gördüğü belirlenmiştir. Bununla birlikte 69’unun (%18,3) 17-19 arası, 195’inin (%51,6) 20-22 arası, 88’inin (%23,3) 23-25 arası ve 26’sının (%6,9) ise 26 ve üstü yaşta olduğu görülmüştür. Öğrencilerin devamsızlık yapma durumu incelendiğinde 61’i (%16,1) hiç devamsızlık yapmadığını, 208’i (%55) nadiren yaptığını, 85’i (%22,5) zaman zaman yaptığını ve 24’ü (%6,3) ise sıklıkla devamsızlık yaptığını ifade etmiştir. Araştırmaya

katılan bireylerin burs dâhil aylık gelirleri incelendiğinde 256'sı (%67,7) 0-1000 TL, 65'i (%17,2) 1001-2000 TL, 57'si (%15,1) 2001 TL ve üstü gelire sahip olduğunu belirtmiştir. Öğrencilere üniversiteyi tercih etme sebepleri sorulduğunda 171'i (%45,2) kendi isteğiyle, 25'i (%6,6) ailesinin isteğiyle, 77'si (%20,4) ailesiyle ortak karar olarak ve 105'i (%27,8) ise tercih sıralamasından dolayı tercih ettiğini söylemiştir. Son olarak öğrencilerin sınıfları incelendiğinde 14'ü (%3,7) hazırlık sınıfı, 87'si (%23) 1. sınıf, 136'sı (%36) 2. sınıf, 76'sı (%20,1) 3. sınıf ve 65 'i (%17,2) ise 4. sınıfta okumaktadır.

5. Bulgular

Üniversiteye olan aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada öncelikle öğrencilerin üniversiteye olan aidiyet duygusu düzeyleri ve alt boyutları ile üniversite yaşam kalitesi ve alt boyutlarından almış oldukları ortalama puanlarına bakılmış ve bu boyutların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Daha sonra öğrencilerin üniversiteye olan aidiyet duyguları ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkiye bakılmış; üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesini etkileyip etkilemediği incelenmiştir.

5.1.Öğrencilerin üniversiteye aidiyet duygusu düzeyleri

Öğrencilerin üniversitelerine olan aidiyet duygusu düzeylerinin ortalama puanları incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Üniversiteye aidiyet duygusu ölçeğine verilen cevapların ortalama değerleri

	Ort.	Std. Sap.	Çarpıklık	Basıklık
Üniversiteye Aidiyet Boyutu	3,45	0,69	-0,67	0,66
1. Kendimi okuduğum üniversitenin gerçek bir parçası olarak hissediyorum.	3,33	1,05	-0,48	-0,26
2. Buradaki hocalar bir şeyi iyi yaptığımda bunu fark etmektedirler.	3,33	1,07	-0,61	-0,24
4. Üniversitedeki arkadaşlarım benim fikirlerimi önemsemektedirler.	3,52	1,14	-0,86	-0,03
5. Üniversitedeki hocaların çoğu benimle ilgilenmektedirler.	3,24	1,20	-0,45	-0,73
7. Bir problemim olduğunda bu üniversitede konuşabileceğim en az bir hocam ya da başka bir yetişkin vardır.	3,56	1,24	-0,85	-0,26
8. Üniversitedeki insanlar bana arkadaşça davranmaktadırlar.	3,70	1,00	-1,02	0,87
10. Üniversitemdeki sosyal etkinliklerin çoğuna dahil oluyorum.	2,90	1,20	-0,06	-0,98
11. Bu üniversitede bana da diğer öğrenciler kadar saygıyla davranılmaktadır.	3,81	0,96	-1,21	1,59
13. Bu üniversitede gerçekten kendim olabiliyorum.	3,25	1,06	-0,53	-0,35
14. Buradaki hocalarım bana saygı duymaktadırlar.	3,79	0,96	-1,18	1,53
15. Bu üniversitedeki insanlar, benim iyi şeyler yapabileceğimi bilmektedirler.	3,39	1,03	-0,65	0,05
17. Bu üniversiteye ait olmaktan gurur duyuyorum.	3,43	1,10	-0,54	-0,18
18. Buradaki diğer öğrenciler beni olduğum gibi beğenmektedirler.	3,65	0,94	-0,81	0,61
Reddedilmişlik Duygusu Boyutu	3,38	0,78	-0,16	-0,42
3. Benim gibi insanların burada kabul görmesi çok zordur.	3,76	1,02	0,29	-0,83
6. Bazen kendimi sanki okuduğum üniversiteye ait değilmişim gibi hissediyorum.	3,05	1,28	0,01	-1,14
9. Buradaki hocalar benim gibi insanlarla ilgilenmezler.	3,92	1,12	0,97	0,21
12. Kendimi üniversitedeki diğer öğrencilerden çok farklı hissediyorum.	3,29	1,19	0,23	-0,95
16. Keşke başka bir üniversitede okuyor olsaydım.	2,87	1,36	-0,13	-1,15
Üniversiteye Aidiyet Duygusu Ölçeği Genel Ortalaması	3,43	0,64	-0,39	0,04

Araştırmaya katılan bireylerin üniversiteye aidiyet duygusu ortalama puanları incelendiğinde genel aidiyet duygu düzeylerinin ortalamanın biraz üzerinde olduğu görülmüştür (3,43). Ölçeğin geneli incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip maddenin “Bu üniversitede bana da diğer öğrenciler kadar saygıyla davranılmaktadır.” ifadesi olduğu

belirlenmiştir. Reddedilmişlik duygusu boyutundaki “Buradaki hocalar benim gibi insanlarla ilgilenmezler.” ifadesinin ortalamasının yüksek çıkması bu maddenin ters kodlanmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bu maddeye düşük puan vermişler; hocalarının ilgisizlik gibi bir durumlarının söz konusu olmadığını ifade etmişlerdir.

5.2.Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalite Düzeyleri

Öğrencilerin okumuş oldukları üniversitedeki yaşam kalitesi düzeylerinin ortalama puanları incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Üniversite yaşam kalitesi ölçeğine verilen cevapların ortalama değerleri

	Ort.	Std. Sap.	Çarpıklık	Basıklık
Üniversiteye Yönelik Duygular	2,97	0,45	0,04	3,80
1. Üniversitemi diğer üniversitelerden daha çok beğeniyorum.	2,81	1,14	0,08	-0,63
11. Bu üniversitenin öğrencisi olduğum için, kendimi şanslı hissediyorum.	3,17	1,15	-0,30	-0,58
16. Olanağım olsa başka bir üniversiteye geçiş yapardım.	3,28	1,31	-0,17	-1,09
19. Ailem beni başka bir üniversiteye göndermek isteseydi çok üzülürdüm.	2,55	1,20	0,33	-0,87
23. En berbat üniversite, benim üniversitemdir.	2,08	1,17	0,97	0,11
27. Başka bir üniversitede okuyor olsaydım, daha başarılı olurum.	2,92	1,23	0,33	-0,91
30. İnsanların üniversitem hakkında kötü sözler söylemesi beni rahatsız eder.	3,62	1,16	-0,61	-0,48
33. Bu üniversitenin öğrencisi olmak beni gururlandırıyor.	3,30	1,11	-0,36	-0,43
Üniversite Yönetimi	2,71	0,86	-0,08	-0,52
2. Yöneticilerin üniversitemizi geliştirmek/güzelleştirmek için çok çaba gösterdiğine inanıyorum.	2,91	1,23	-0,05	-1,00
6. Yöneticiler üniversite ile ilgili kararları verirken öğrencilerin de fikrini sorar.	2,62	1,19	0,11	-1,04
12. Yöneticilerin, öğrencilerin okulda yaşadığı sorunları çözmek için yeterince uğraştığını düşünüyorum.	3,05	1,15	-0,20	-0,71
17. Üniversiteyle ilgili bir sorunum olduğunda, yöneticilerin odasına gidip rahatlıkla konuşabilirim.	3,26	1,18	-0,43	-0,59
20. Üniversite yönetimi, sık sık sınıfları ziyaret ederek ihtiyaçlarını belirler.	2,18	1,11	0,69	-0,38
24. Üniversite yöneticileri, kampüste dolaşarak öğrencilerle ilgilenir.	2,26	1,08	0,61	-0,28
Öğrenciler (Olumsuz Davranışlar)	2,58	0,70	0,37	0,29
4. Öğrencilerin çoğu birbirine kırıncı davranmaktadır.	2,60	1,09	0,58	-0,25
8. Üniversitemde, başkalarını sürekli şikâyet eden birçok öğrenci vardır.	2,74	1,09	0,41	-0,60
14. Üniversitedeki birçok öğrenci küfürlü konuşmaktadır.	3,20	1,22	-0,04	-0,95
18. Öğrencilerin çoğu birbirini kıskanmaktadır.	3,03	1,16	0,15	-0,87
22. Öğrenciler ders aralarında, sık sık kavga etmektedirler.	1,94	0,97	1,18	1,20
25. Hoca ders anlatırken, öğrencilerin çoğu başka şeylerle ilgilenmektedirler.	2,87	1,01	0,33	-0,18
29. Üniversitemizde birçok öğrencinin küçük düşürücü bir takma adı vardır.	2,13	1,01	0,97	0,57
32. Üniversitemdeki insanların çoğu başkalarını küçümsemektedir.	2,49	1,12	0,58	-0,39
35. Üniversitemdeki insanların çoğu, başkalarının kusurlarıyla (kekemelik, şaşılık, çirkinlik vb.) alay etmektedir.	2,25	1,16	0,81	-0,09
Statü	3,55	0,81	-0,71	0,54
5. Üniversitedeki arkadaşlarım arasında önemli bir yerim vardır.	3,45	1,04	-0,57	-0,22
9. Üniversitedeki birçok kişinin bana güvendiğini düşünüyorum.	3,55	1,02	-0,76	0,22
15. Üniversitedeki arkadaşlarımın, beni kabul edip onayladıklarını düşünüyorum.	3,65	0,93	-1,00	1,02
Hocalar	2,98	0,51	-0,28	1,23
3. Bu üniversitedeki hocaların çoğu, öğrencilerin görüşlerine değer vermez.	2,36	1,08	0,70	0,01
7. Üniversitedeki hocalarımın çoğu, en ufak bir şeyde bile kızıp bağırmağa başlıyor.	2,22	1,10	0,79	0,00
10. Üniversitemde öğrencileri aşağılayan, hakaret eden birçok hoca vardır.	2,22	1,21	0,85	-0,18
13. Hocaların (hocalarımın), birçok konuda öğrencilere eşit davrandığına inanıyorum.	3,38	1,13	-0,67	-0,32

21. Hocalarımın, bize daha iyi ders anlatabilmek için, kendilerini sürekli geliştirdiğine inanıyorum.	3,32	1,19	-0,49	-0,53
26. Hocalarımız, dersleri daha zevkli hale getirmek için ellerinden geleni yapmaktadır.	3,19	1,19	-0,23	-0,72
28. Öğrencilerin başarılı olması için, hocaların yeterince çaba gösterdiklerine inanıyorum.	3,36	1,11	-0,42	-0,41
31. Üniversitemdeki hocaların çoğunu çok seviyorum.	3,53	1,10	-0,50	-0,27
34. Bu üniversitede öğrencilerin yeni, yaratıcı fikirleri hocaların çoğu tarafından desteklenmektedir.	3,26	1,05	-0,47	-0,23
Üniversite Yaşam Kalitesi Genel	2,88	0,41	0,07	4,72

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalite düzeylerinin ortalamasının biraz altında olduğu görülmüştür. Alt boyutlar arasından en yüksek ortalamaya sahip boyutun statü boyutu olduğu (3,55); buna karşın en düşük ortalamaya sahip boyutun ise üniversite yönetimi boyutu (2,71) olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin olumsuz davranışlarını ifade eden boyutun ortalamasının düşük çıkması buradaki maddelerin üniversite yaşam kalitesine zıt anlam içermesindedir. Ölçeğin geneli incelendiğinde en yüksek (3,65) ortalamaya sahip maddenin “Üniversitedeki arkadaşlarımla, beni kabul edip onayladıklarını düşünüyorum.” ifadesi olduğu; buna karşın en düşük (2,08) ortalamaya sahip maddenin ise “En berbat üniversite, benim üniversitemdir.” ifadesi olduğu görülmüştür. Öğrencilerin olumsuz davranışları boyutunda bulunan “Öğrenciler ders aralarında, sık sık kavga etmektedirler.” boyutunun düşük (1,94) çıkması öğrencilerin çoğunlukla bu ifadeye katılmadıklarını ifade etmektedir.

5.3.Üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesi

Üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutları ortalama puanlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik teknikler kullanılmıştır. İki kategorili değişkenler için bağımsız örneklem t-testi; ikiden fazla kategoriye sahip değişkenler için ise F-testi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 4. Üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesi

		Üniversiteye Aidiyet	Reddedilmişlik Duygusu	Üniversiteye Aidiyet Genel Ortalama
Cinsiyet	Erkek	3,45	3,25	3,39
	Kadın	3,46	3,48	3,46
	Total	3,45	3,38	3,43
t-testi: sig. (p-değeri)		0,890	0,004	0,284
Yaş	17-19	3,50	3,46	3,49
	20-22	3,41	3,33	3,39
	23-25	3,44	3,36	3,42
	26+	3,71	3,51	3,65
	Total	3,45	3,38	3,43
	F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,200	0,537
Mevcut Okumuş Olduğu Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	3,49	3,41	3,47
	Lisans	3,38	3,36	3,37
	Lisansüstü	3,72	3,25	3,59
	Total	3,45	3,38	3,43
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,036	0,572	0,154
Sınıf	Hazırlık	3,46	3,67	3,52
	1. Sınıf	3,56	3,57	3,56

	2. Sınıf	3,49	3,32	3,44
	3. Sınıf	3,31	3,21	3,28
	4. Sınıf	3,40	3,36	3,39
	Total	3,45	3,38	3,43
	F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)	0,189	0,022	0,082
Burs Dâhil Aylık Gelir Düzeyi	0-1000 TL	3,41	3,37	3,40
	1001-2000 TL	3,45	3,40	3,44
	2001 TL ve üstü	3,63	3,40	3,57
	Total	3,45	3,38	3,43
	F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)	0,089	0,923	0,191
Devamsızlık Durumu	Hiç yapmam	3,53	3,53	3,53
	Nadiren yaparım	3,56	3,50	3,54
	Zaman zaman yaparım	3,23	3,08	3,19
	Sıklıkla yaparım	3,10	2,95	3,06
	Total	3,45	3,38	3,43
	F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)	0,000	0,000	0,000
Üniversiteyi Tercih Etme Nedeni	Kendi İsteğimle	3,63	3,58	3,61
	Ailemin İsteğiyle	3,18	3,04	3,14
	Ailemle ortak kararımız	3,58	3,37	3,52
	Tercih sıralamasından	3,14	3,12	3,14
	Total	3,45	3,38	3,43
	F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)	0,000	0,000	0,000

Farklılık analizleri sonucunda elde edilen p-değerleri 0,05'ten küçük çıkan değişkenler bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu söylenebilir. Buna göre üniversiteye aidiyet duygusu genel ve alt boyutları ortalama puanlarının;

- Cinsiyete göre farklılığı incelendiğinde; kadınların reddedilmişlik duygusu ortalama puanlarının erkeklerinkinden yüksek çıktığı görülmüştür. Reddedilmişlik duygusu maddeleri ters kodlandığı için yüksek puanlar reddedilmişlik duygusunun azlığını ifade etmektedir. Dolayısıyla erkeklerin reddedilmişlik duygularının kadınlardan fazla olduğu söylenebilir.

- Mevcut okumuş olduğu eğitim düzeyine göre farklılığı incelendiğinde; üniversiteye aidiyet boyutunda lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları lisans öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır.

- Sınıfa göre farklılığı incelendiğinde; 1. sınıf öğrencilerinin reddedilmişlik duygusu ortalama puanları 3. sınıf öğrencilerinden yüksek çıkmıştır. Reddedilmişlik duygusu maddeleri ters kodlandığı için yüksek puanlar reddedilmişlik duygusunun azlığını ifade etmektedir. Dolayısıyla 3. sınıf öğrencilerinin reddedilmişlik duygularının 1. sınıf öğrencilerinden fazla olduğu söylenebilir.

- Devamsızlık durumuna göre farklılığı incelendiğinde; üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının tamamında hiç devamsızlık yapmayan ve nadiren devamsızlık yapan öğrencilerin ortalama puanları zaman zaman ve sıklıkla devamsızlık yapan öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır.

- Üniversiteyi tercih etme nedenine göre farklılığı incelendiğinde; üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının tamamında kendi isteğiyle üniversiteyi tercih edenlerin ortalama puanları ailesinin isteğiyle ve tercih sıralamasından dolayı üniversiteyi tercih edenlerden daha yüksek çıkmıştır. Üniversiteye aidiyet boyutu ve genel ortalama

bakımından ise ailesi ile ortak karar alarak üniversiteyi tercih edenlerin ortalama puanları ailesinin isteğiyle ve tercih sıralamasından dolayı üniversiteyi tercih edenlerden yüksek çıkmıştır.

5.4.Üniversite yaşam kalitesi geneli ve alt boyutlarının demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesi

Üniversite yaşam kalitesi geneli ve alt boyutları ortalama puanlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik teknikler kullanılmıştır. İki kategorili değişkenler için bağımsız örneklem t-testi; ikiden fazla kategoriye sahip değişkenler için ise F-testi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 5. Üniversite yaşam kalitesi geneli ve alt boyutlarının demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesi

Demografik Özellikler		Üniversiteye Yönelik Duygular	Üniversite Yönetimi	Öğrenciler (Olumsuz Davranışlar)	Statü Hocalar	Üniversite Yaşam Kalitesi Genel Ortalama	
Cinsiyet	Erkek	3,00	2,78	2,71	3,58	3,00	2,94
	Kadın	2,94	2,66	2,48	3,52	2,97	2,83
	Total	2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88
t-testi: sig. (p-değeri)		0,255	0,181	0,001	0,483	0,652	0,020
Yaş	17-19	2,99	2,92	2,43	3,51	2,99	2,88
	20-22	2,92	2,62	2,60	3,53	2,97	2,85
	23-25	3,04	2,71	2,68	3,58	3,00	2,93
	26+	3,01	2,81	2,50	3,67	3,02	2,90
	Total	2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,158	0,094	0,125	0,838	0,941	0,562
Mevcut Okumuş Olduğu Eğitim Düzeyi	Ön Lisans	2,91	2,86	2,51	3,51	3,01	2,87
	Lisans	3,00	2,50	2,60	3,58	2,92	2,84
	Lisansüstü	3,17	3,25	2,97	3,61	3,21	3,18
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,013	0,000	0,008	0,652	0,018	0,001
Sınıf	Hazırlık	3,14	2,87	2,40	3,62	3,10	2,93
	1. Sınıf	2,94	2,89	2,52	3,51	3,03	2,89
	2. Sınıf	2,97	2,87	2,53	3,59	3,03	2,91
	3. Sınıf	2,95	2,32	2,74	3,55	2,86	2,82
	4. Sınıf	2,98	2,57	2,64	3,50	2,93	2,85
	Total	2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,618	0,000	0,144	0,944	0,110	0,577
Burs Aylık Gelir Düzeyi	0-1000 TL	2,94	2,68	2,57	3,52	2,97	2,86
	1001-2000 TL	3,04	2,73	2,63	3,55	2,98	2,91
	2001 TL ve üstü	3,01	2,82	2,59	3,67	3,03	2,93
	Total	2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,205	0,532	0,792	0,480	0,761	0,383
Devamsızlık Durumu	Hiç yapmam	2,99	3,02	2,53	3,55	3,13	2,96
	Nadiren yaparım	2,98	2,75	2,55	3,61	2,98	2,88
	Zaman zaman yaparım	2,93	2,48	2,64	3,50	2,92	2,82
	Sıklıkla yaparım	2,93	2,44	2,84	3,15	2,84	2,82
	Total	2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88

F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,820	0,001	0,193	0,064	0,039	0,237
Üniversiteyi	Kendi İsteğimle	3,01	2,80	2,50	3,61	3,04	2,90
	Ailemin İsteğiyle	2,92	2,71	2,88	3,48	2,95	2,93
Tercih Etme Nedeni	Ailemle ortak kararımız	3,06	2,86	2,61	3,58	3,09	2,96
	Tercih sıralamasından	2,84	2,45	2,62	3,44	2,82	2,76
Total		2,97	2,71	2,58	3,55	2,98	2,88
F testi (ANOVA): sig. (p-değeri)		0,003	0,003	0,058	0,373	0,001	0,006

Farklılık analizleri sonucunda elde edilen p-değerleri 0,05'ten küçük çıkan değişkenler bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu söylenebilir. Buna göre üniversite yaşam kalitesi genel ve alt boyutları ortalama puanlarının;

- Cinsiyete göre farklılığı incelendiğinde; üniversite yaşam kalitesi genel puanı ile alt boyutlardan öğrencilerin olumsuz davranışları boyutunda erkeklerin ortalama puanları kadınlarinkinden yüksek çıkmıştır.

- Mevcut okumuş olduğu eğitim düzeyine göre farklılığı incelendiğinde; üniversiteye yönelik duygular boyutunda lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları ön lisans öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır. Üniversite yönetimi boyutunda da ön lisans ve lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları lisans öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır. Üniversite yaşam kalitesi geneli ve alt boyutlarından öğrencilerin olumsuz davranışları boyutu için lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları hem lisans hem de ön lisans öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır. Son olarak hocalar boyutunda ise lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları lisans öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır.

- Sınıfa göre farklılığı incelendiğinde; üniversite yönetimi boyutunda 1. ve 2. sınıfta okuyan öğrencilerin ortalama puanlarının 3. sınıfta okuyan öğrencilerinkinden yüksek çıktığı görülmüştür.

- Devamsızlık durumuna göre farklılığı incelendiğinde; üniversite yönetimi boyutunda hiç devamsızlık yapmayan öğrencilerin ortalama puanları zaman zaman ve sıklıkla devamsızlık yapan öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır.

- Üniversiteyi tercih etme nedenine göre farklılığı incelendiğinde; kendi isteğiyle ve ailesiyle ortak karar alarak üniversiteyi tercih edenlerin hem üniversite yaşam kalitesi geneli hem de üniversiteye yönelik duygular, üniversite yönetimi ve hocalar alt boyutları ortalama puanları tercih sıralamasından dolayı üniversitesini tercih edenlerden yüksek çıkmıştır.

5.5.Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi

Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla korelasyon (ilişki) analizi yapılarak pearson ilişki katsayısına bakılmıştır.

H_{0a}: Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasında ilişki yoktur

H_{1a}: Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasında ilişki vardır

Verilen hipotezin test edilmesi amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır.

Tablo 6. Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişki

		Üniversiteye Yönelik Duygular	Üniversite Yönetimi	Öğrenciler (Olumsuz Davranışlar)	Statü	Hocalar	Üniversite Yaşam Kalitesi Genel
Üniversiteye Aidiyet	Pearson Korelasyon	,309	,513	-,293	,537	,442	,362
	Sig. (p-değeri)	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Reddedilmişlik Duygusu	Pearson Korelasyon	,049	,330	-,402	,320	,249	,087
	Sig. (p-değeri)	,346	,000	,000	,000	,000	,092
Üniversiteye Aidiyet Genel	Pearson Korelasyon	,256	,510	-,364	,526	,428	,310
	Sig. (p-değeri)	,000	,000	,000	,000	,000	,000

Korelasyon analizi sonucunda elde edilen p-değerleri (sig.) incelendiğinde değişkenlerin tamamına yakını için bu değer 0,05'ten küçük çıkmıştır ($0,000 < 0,05$). Dolayısıyla üniversiteye aidiyet duygusu ve alt boyutları ile üniversite yaşam kalitesi ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Pearson ilişki katsayıları incelendiğinde ise üniversiteye aidiyet duygusu genel puanı ile üniversite yaşam kalitesi arasında pozitif yönde orta dereceli bir ilişkinin olduğu görülmektedir (0,310). Ayrıca öğrencilerin sergilemiş olduğu olumsuz davranışlar ile üniversiteye aidiyet duygusu ve alt boyutları arasında negatif yönde bir ilişki çıkmıştır. Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi alt boyutları arasında en yüksek ilişkiye sahip boyutların üniversite yönetimi ve statü boyutlarının olduğu görülmektedir. Bununla birlikte üniversiteye aidiyet duygusu alt boyutu olan reddedilmişlik duygusu ile üniversite yaşam kalitesi alt boyutu olan üniversiteye yönelik duygular boyutu arasında anlamlı bir ilişki çıkmamıştır ($0,346 > 0,05$).

5.6.Üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisinin incelenmesi

Üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır.

H_{0b}: Üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi yoktur

H_{1b}: Üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır

Verilen hipotezin test edilmesi amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde üniversiteye aidiyet duygusu bağımsız, üniversite yaşam kalitesi ise bağımlı değişken olarak belirlenmiştir.

Tablo 7. Üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisinin incelenmesi

Bağımlı Değişken: Üniversite Yaşam Kalitesi							
Bağımsız Değişken(ler)	β Katsayısı	t	p	R	R ²	F	p
(Sabit)	2,190	19,802	,000	,310	,096	40,035	,000
Üniversiteye Aidiyet Duygusu	,200	6,327	,000				

Yapılan regresyon analizi sonucunda elde edilen değerler Tablo 7'de verilmiştir. Tablo 7'deki R değeri, üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi, R² değeri ise, üniversite yaşam kalitesi içindeki varyasyonun (çeşitliliğin) ne kadarının üniversiteye aidiyet duygusundan kaynaklandığını belirtmektedir. R=0.310 olduğu için

üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasında pozitif yönde orta derecede bir ilişkinin olduğu söylenebilir. $R^2=0.096$ olduğu için üniversite yaşam kalitesinin %9.6'sının üniversiteye aidiyet duygusundan kaynaklandığı söylenebilir.

Tablodaki F ve p değeri kurulan regresyon modelinin anlamlı olup olmadığını ifade etmektedir. p değeri 0.05'ten küçük çıktığı için (0.000) kurulan regresyon modelinin (bağımlı değişken: üniversite yaşam kalitesi, bağımsız değişken: üniversiteye aidiyet duygusu) istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Yani üniversiteye aidiyet duygusu üniversite yaşam kalitesi değişkeninin anlamlı bir tahmin edicisidir. Aynı şekilde tablodaki t ve p değerleri de modeldeki sabit terimin ve üniversiteye aidiyet duygusu bağımsız değişkeninin anlamlı olup olmadığını ifade etmektedir. p değeri 0.05'ten küçük çıktığı için (0.000) kurulan regresyon modelindeki hem sabit terim hem de üniversiteye aidiyet duygusu bağımsız değişkeni istatistiksel olarak anlamlıdır. Tablo 7'de sabit değişkene ait β değeri 2,190 olarak çıkmıştır. Bu üniversiteye aidiyet duygusunun (bağımsız değişkenin) sıfır olması durumunda üniversite yaşam kalitesinin alacağı ortalama sabit değeri temsil etmektedir. Tablodaki bir diğer katsayı ise regresyon eğimine ait olan üniversiteye aidiyet duygusu β katsayısıdır. Regresyon eğimi bağımsız değişkenin 1 birim arttığında bağımlı değişkenin ne kadar değişeceğini gösteren değerdir. Tablo 7'de bu değer 0.200 olarak elde edilmiştir. Buna göre üniversiteye aidiyet duygusundaki 1 birimlik artış, üniversite yaşam kalitesinde 0.200 birimlik (%20) bir artışa neden olmaktadır.

6. Sonuç ve öneriler

Üniversite öğrencilerinin üniversitelere olan aidiyet duygularının üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmanın diğer bir amacı da üniversiteye aidiyet duygusu ve üniversite yaşam kalite düzeyinin öğrencilerin demografik yapısına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Bu amaçla Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilere demografik özelliklerinin yanı sıra üniversiteye aidiyet duygusu ölçeği ve üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin de bulunduğu bir anket formu yöneltilmiştir. Elde edilen verilerin kategorik yapıda olan değişkenler için frekans ve yüzde değerlerine; sürekli yapıda olan değişkenler için ise ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Daha sonra üniversiteye aidiyet duygusu ve üniversite yaşam kalitesi düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılığı incelenmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde öğrencilerin genel aidiyet duygusu düzeylerinin ortalamanın biraz üzerinde olduğu; buna karşın üniversite yaşam kalite düzeylerinin ortalamanın biraz altında olduğu görülmüştür. Bununla birlikte araştırmaya katılan bireylerin üniversiteye aidiyet duygusunun demografik değişkenlere göre farklılığı incelendiğinde reddedilmişlik duygusunun ortalama değeri erkeklerinki kadınlardan, 3. sınıf öğrencilerinin de 1. sınıf öğrencilerinden fazla olduğu; üniversiteye aidiyet boyutunda lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanlarının lisans öğrencilerinkinden yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının tamamında hiç devamsızlık yapmayan ve nadiren devamsızlık yapan öğrencilerin ortalama puanları zaman zaman ve sıklıkla devamsızlık yapan öğrencilerinkinden yüksek çıkmıştır. Benzer şekilde üniversiteye aidiyet duygusu geneli ve alt boyutlarının tamamında kendi isteğiyle üniversiteyi tercih edenlerin

ortalama puanları ailesinin isteğiyle ve tercih sıralamasından dolayı üniversiteyi tercih edenlerden daha yüksek çıkmıştır. Üniversiteye aidiyet boyutu ve genel ortalama bakımından ise ailesi ile ortak karar alarak üniversiteyi tercih edenlerin ortalama puanları ailesinin isteğiyle ve tercih sıralamasından dolayı üniversiteyi tercih edenlerden yüksek çıkmıştır.

Üniversite yaşam kalitesi genel ve alt boyutlarının ortalama değerlerinin demografik değişkenlere göre farklılığı incelendiğinde ise üniversite yaşam kalitesi genel puanı ile alt boyutlardan öğrencilerin olumsuz davranışları boyutunda erkeklerin ortalama puanları kadınlarından; lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları ise hem lisans hem de ön lisans öğrencilerinden yüksek çıkmıştır. Üniversite yönetimi boyutunda da 1. ve 2. sınıfta okuyan öğrencilerin ortalama puanlarının 3. sınıfta okuyan öğrencilerinden; hiç devamsızlık yapmayan öğrencilerin ortalama puanları ise zaman zaman ve sıklıkla devamsızlık yapan öğrencilerinden yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte üniversiteye yönelik duygular boyutunda lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları ön lisans öğrencilerinden; üniversite yönetimi boyutunda da ön lisans ve lisansüstü öğrencilerinin ortalama puanları lisans öğrencilerinden yüksek çıkmıştır. Ayrıca kendi isteğiyle ve ailesiyle ortak karar alarak üniversiteyi tercih edenlerin hem üniversite yaşam kalitesi geneli hem de üniversiteye yönelik duygular, üniversite yönetimi ve hocalar alt boyutları ortalama puanları tercih sıralamasından dolayı üniversitesini tercih edenlerden yüksek çıkmıştır.

Üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelendiğinde üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi arasında pozitif yönde orta dereceli bir ilişki çıkmış; üniversiteye aidiyet duygusu ile üniversite yaşam kalitesi alt boyutları arasında en yüksek ilişkiye sahip boyutların üniversite yönetimi ve statü boyutlarının olduğu görülmüştür. Bununla birlikte üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisine bakıldığında ise üniversite yaşam kalitesinin %9.6'sının üniversiteye aidiyet duygusundan kaynaklandığı; üniversiteye aidiyet duygusunun üniversite yaşam kalitesi değişkeninin anlamlı bir tahmin edicisi olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre üniversiteye aidiyet duygusundaki 1 birimlik artış, üniversite yaşam kalitesinde 0.200 birimlik (%20) bir artışa neden olmaktadır. Yapılan bu çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ile sınırlandırılmıştır. Çalışma farklı üniversiteler arasında farklı demografik özelliklere göre tekrar ele alınarak daha büyük örneklem çapıyla araştırılıp kıyaslamalar yapılabilir.

Kaynakça

- Aerts, S., Van Houtte, M., Dewaele, A., Cox, N., & Vincke, J. (2012). Sense of belonging in secondary schools: A survey of LGB and heterosexual students in Flanders. *Journal of Homosexuality*, 59(1), 90–113.
- Allen, K. A., & Bowles, T. (2012). Belonging as a guiding principle in the education of adolescents. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 12, 108–119.
- Allen, K. A., Kern, M. L., Vella-Brodrick, D., Hattie, J., & Waters, L. (2018). What schools need to know about fostering school belonging: A meta-Analysis. *Educational Psychology Review*, 30(1), 1–34. <https://doi.org/10.1007/s10648-016-9389-8>.

- Allen, K. A., Slaten, C. D., Arslan, G., Roffey, S., Craig, H., & Vella-Brodrick, D. A. (2021). School belonging: the importance of student and teacher relationships. In *The Palgrave Handbook of Positive Education* (pp. 525-550). Palgrave Macmillan, Cham.
- Altınsoy, F., & Karakaya Özyer, K. (2018). Liseli ergenlerde okula aidiyet duygusu: Umutsuzluk ve yalnızlık ile ilişkileri. *Elementary Education Online*, 17(3), 1751-1764.
- Anderman, E. M. (2002). School effects on psychological outcomes during adolescence. *Journal of Educational Psychology*, 94 (4), 795–809.
- Arastaman, G., (2009). Lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 26, ss. 102-112,
- Arslan, G., & Coskun, M. (2020). Student subjective wellbeing, school functioning, and psychological adjustment in high school adolescents: A latent variable analysis. *Journal of Positive School Psychology*, 4 (2), 153–164. <https://doi.org/10.47602/jpsp.v4i2.231>
- Bökeoğlu Çokluk, Ö., & Yılmaz, K. (2007). Üniversite öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(2), 179-204.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2009). *School connectedness: Strategies for increasing protective factors among youth*. U.S. Department of Health and Human Services.
- DeWitt, J. A. (1995). *Exploring school attachment: Interview swith highly attached high school students* (Unpublished doctoral dissertation). University of Houston Graduate School, Houston, TX.
- Doğan, A. (2015). *Ortaöğretim öğrencilerinin kural dışı davranış göstermelerinde öğrenim hayatlarını denetleyememe inancı, özsaygı ve okula aidiyet duygularının rolü* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Dönmez Ş. (2018). Ortaokul öğrencilerinde okul iklimi, okula bağlılık ve okul yaşam kalitesi algısının incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 1-17.
- Durmaz, A. (2008). *Liselerde okul yaşam kalitesi (Kırklareli ili örneği)* (Master's thesis, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Erden, A. ve Erdem, M. (2013). İlköğretim okullarında okul yaşamı kalitesi: van ili örneği, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 151-165.
- Erdoğdu M. Y. ve Yüzbaş D. (2018). Lise öğrencilerinin okula bağlılık ile genel öz-yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki, *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(32), s. 205-227.
- Erkuş, B. (2017). Türk eğitim tarihinin mihenk taşlarından meslek liselerine karşı öğrencilerin ilkokuldan itibaren yönelimleri ve okula aidiyet duyguları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61):676-685.
- Goodenow, C., & Grady, K. E. (1993). The relationship of school belonging and friends' values to academic motivation among urban adolescent students. *The Journal of Experimental Education*, 62(1), 60–71. <https://doi.org/10.1080/00220973.1993.9943831>.
- Gülen, Ö. S. (2019). Interplay of parental involvement, school belonging, peer social support, and self-esteem in resilience of adolescents from low socioeconomic

- districts. *Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.*
- Günelan, N. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesini, okula aidiyet duygusunu ve okul iklimini neler etkilemektedir?* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Hagerty, B. M., Williams, R. A., & Oe, H. (2002). Childhood antecedents of adult sense of belonging. *Journal of Clinical Psychology, 58*(7), 793–801.
- Hamm, J. V., & Faircloth, B. S. (2005). The role of friendship in adolescents' sense of school belonging. *New Directions for child and adolescent development, 2005*(107), 61-78.
- İhtiyaroğlu, N., & Demir, E. (2015). Farklı denetim odağına sahip öğrencilerin okul bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 1*, 281-295
- Jose, P. E., Ryan, N., & Pryor, J. (2012). Does social connectedness promote a greater sense of well-being in adolescence over time? *Journal of Research on Adolescence, 22*(2), 235–251. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2012.00783.x>.
- Kangal, A. (2012). Üniversite yaşam kalitesi ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenirlik çalışması, *e-uluslararası eğitim araştırmaları dergisi, 3*(1), 16-32.
- Karakaya, F. Özyer, K. (2018). Liseli ergenlerde okula aidiyet duygusu: umutsuzluk ve yalnızlık ile ilişkileri. *İlköğretim Online, 17*(3), 1751-1764.
- Kaya, A. ve Sezgin, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin mutluluklarının eğitim stresi ve okul yaşam kalitesi tarafından yordanması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 41 Sayfa: 245-264.*
- Kılıç, S. Öksüz, Y. (2020). Üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ile genel aidiyet düzeyleri arasındaki ilişki. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 39*(2), 216-225.
- Kılıçoğlu, G. (2014). İngiltere'deki öğretmenlerin çok kültürlü öğretim yeterlikleri ile Türk öğrencilerin kültürleşme tercihlerinin okula aidiyet duygusu ve akademik başarıyla ilgisi.
- Kılıçoğlu, G., Acat, M. B. ve Karadağ, E. (2015). İngiltere'deki Türk öğrencilerin kültürleşme tercihleri ve bu tercihlerin okula aidiyet duygusuyla ilişkisi, *Sosyoloji Dergisi, 3*. Dizi, 30. Sayı, 2015/1, 195-225.
- Knifsend, C., & Graham, S. (2012). Too much of a good thing? How breadth of extracurricular participation relates to school-related affect and academic outcomes during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 41*, 379–389. <https://doi.org/10.1007/s10964-011-9737-4>.
- Libbey, H. P. (2004). Measuring student relationships to school: Attachment, bonding, connectedness, and engagement. *Journal of School Health, 74* (7), 275–283.
- Malin, A. ve Linnakylä, P. (2001). Fin okul yaşamının kalitesinin tekrarlanan ölçümlerinde çok düzeyli modelleme. *İskandinav Eğitim Araştırmaları Dergisi, 45* (2), 145–166.
- Nowak, P. F., Božek, A., & Blukacz, M. (2019). Physical activity, sedentary behavior, and quality of life among university students. *BioMed Research International, 2019*.
- Öz, A. (2014). Üniversite öğrencilerinin kurumsal aidiyet düzeyi: AİBÜ ilahiyat fakültesi örneği, *İlahiyat Fakültesi, AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2*(4):54-64.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E., & Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38*(38), 213-224.

- Özgök, A. (2013). Ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusunun arkadaşlara bağlılık düzeyinin ve empatik sınıf atmosferi algısının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana*.
- Özgök, A. Sarı, M. (2014). Ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusunun, arkadaşlara bağlılık düzeyinin ve empatik sınıf atmosferi algısı, *Gaziantep University, Journal of Social Sciences*, ;13(2):479-492.
- Özgök, A. Sarı, M. (2016). Ortaokul öğrencilerin okula aidiyet duygusu ve arkadaş bağlılık düzeyi, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 71-86.
- Özkan, F. (2015). *Öğrencilerin okullarının imajına ilişkin algıları ve aidiyet düzeyleri (İstanbul Eyüp ilçesi örneği)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pallant, J., (2001). SPSS survival manual, a step by step guide to data analysis using SPSS for windows (version 10 and 11). London, UK: Open University Press.
- Porter, J., McDermott, T., Daniels, H., & Ingram, J. (2021). Feeling part of the school and feeling safe: further development of a tool for investigating school belonging. *Educational Studies*, 1-17.
- Raba, S. (2019). *Üniversite öğrencilerinde kişiler arası bağımlılık ile utandırılma korkusu aidiyet duygusu ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi).
- Ribeiro, Í. J., Pereira, R., Freire, I. V., de Oliveira, B. G., Casotti, C. A., & Boery, E. N. (2018). Stress and quality of life among university students: A systematic literature review. *Health Professions Education*, 4(2), 70-77.
- Rowe, F., & Stewart, D. (2009). Promoting connectedness through whole-school approaches: A qualitative study. *Health Education*, 109(5), 396-413.
- Sarı, M. (2007). Demokratik değerlerin kazanım sürecinde örtük program: Düşük ve yüksek Okul Yaşam Kalitesine sahip iki ilköğretim okulunda nitel bir çalışma. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Sarı, M. (2012). Empatik sınıf atmosferi ile arkadaşlara bağlılık düzeyinin lise öğrencilerinin OYK' ne etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18 (1), 95- 119.
- Sarı, M. (2013). Lise öğrencilerinde okula aidiyet duygusu. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 147-160.
- Savaş, B. Y. (2021). *Koro çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin okul aidiyet düzeylerine etkisi* (Doctoral dissertation, Bursa Uludağ University (Turkey)).
- Selvitopu, A. (2018). Meslek lisesi öğrencilerinin okul yaşam kalitesi algılarının incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, s: 47 ss: 225-246.
- Sevilmiş, A. ve Şirin, E. F. (2016). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde akademik başarı: üniversitesi yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik öz yeterliğin rolü. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2016, 14(1), 31-44.
- Slaten, C. D., Ferguson, J. K., Allen, K. A., Brodrick, D.-V., & Waters, L. (2016). School belonging: A review of the history, current trends, and future directions. *The Educational and Developmental Psychologist*, 33(1), 1-15. <https://doi.org/10.1017/edp.2016.6>.
- Sözer, M. A. (2019). Göç, toplumsal uyum ve aidiyet. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 418-431.

- Ümmet, D. Doğan, S. ve Kemahlı, H. P. (2019). Lise öğrencilerinin okula aidiyet duyguları ve sosyal iyi oluşları üzerine karma bir araştırma. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9 (10) :2528-9527.
- Yanık, M. (2018). Ortaöğretimde yapılan okul sporlarının öğrencilerin okula bağlılık düzeyine etkisi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 73-78.
- Yıldız, E. (2019). Okul yaşam kalitesi algısı, okula aidiyet duygusu ve direnç davranışları: Ortaokul öğrencileri üzerinde bir inceleme. *Çukurova Üniversitesi, Adana*.
- Yıldız, M. A., & Kutlu, M. (2015). Erinlerde okula bağlanmanın yordayicisi olarak sosyal kaygı ve depresif belirtilerin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 332-345.
- Yüksel, Z. (2020). Orta öğretim öğrencilerinin okula aidiyet düzeyi. *Dini Araştırmalar*, 23(57), 173-194.